

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1934 kl. ½10 f. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående uppställande av lokala bostadsprogram.

I en inom andra kammaren väckt, till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 492, har herr *Flyg* m. fl. hemställt,

att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte begära,

1. att från landets städer och stadsliknande samhällen införskaffas de kompletterande statistiska uppgifter, som behövas för att, sammanställda med redan befintlig statistik, möjliggöra uppställande av lokala bostadsprogram;

2. att det måtte uppdragas åt socialstyrelsen att organisera införskaffandet av nämnda uppgifter samt att bearbeta och ställa det statistiska materialet till primärkommunernas förfogande för upprättande av bostadsprogram;

3. att i socialstyrelsens uppdrag även måtte ingå begäran till primärkommunerna att upprätta bostadsprogram såväl med hänsyn till det omedelbara behovet som på längre sikt, vilka bostadsprogram lämpligen böra upprättas i intim samverkan med ifrågavarande befolkningskategorier och deras organisationer (hyresgäst- och andra arbetarorganisationer), och att i god tid före nästa riksdag till socialstyrelsen inkomma med dessa bostadsprogram.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av vad i motionen yrkats får *utskottet* anföra följande.

Sedan med stöd av Kungl. Maj:ts den 3 januari 1933 givna bemyndigande chefen för finansdepartementet uppdragit åt professorn G. Myrdal och arkitekten U. Åhrén att inom nämnda departement biträda med vissa bostadsstatistiska utredningar av betydelse för frågan om en eventuell utredning av en förestående hyresräkning såsom led i dyrortsgrupperingsarbetet, hava bemälda sakkunniga i samband med en företagen stickprovsundersökning för Göteborg gjort vissa bostadspolitiska utredningar. Dessa äro ännu ej slutförda men en första avdelning har den 13 februari 1933 utkommit i tryck. I inledningen till denna har angivits, att den företagna statistiska undersökningen verkställdes för att tjäna två praktiska syften, av vilka det ena tager mera direkt sikte på den aktuella krissituationen medan det andra har en allmänare innebörd. I utredningens andra, ännu ej utkomna del skulle det allmänna och långsiktiga planlägningsproblemet inom bostadsproduktionen upptagas till behandling.

Den sålunda igångsatta utredningen har emellertid redan förts ut i ett vidare sammanhang. Efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1933

har chefen för socialdepartementet tillkallat — förutom nyssnämnda båda personer — ytterligare trenne, nämligen byråchefen i socialstyrelsen B. Nyström, byggnadsingenjören O. Engkvist och arkitekten S. Wallander, att i egenskap av sakkunniga inom departementet biträda med utredning rörande omfattningen och beskaffenheten av *städers* och *stadstliknande samhällens* slumbostadsbestånd ävensom rörande åtgärder, ägnade att undanröja missförhållanden i sådant hänseende. De sakkunniga ("Bostadssociala utredningen") utverkade, i syfte att införskaffa sådana kompletterande uppgifter som omedelbart erfordrades, Kungl. Maj:ts tillstånd att anordna en enquête, gällande landets samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen, samt avseende bostadsbeståndets art och beskaffenhet ävensom förefintliga möjligheter och önskvärda åtgärder till förbättring av bostäderna för de mindre och de minst be- medlade. Uppgifter i sådant avseende inflöto från 349 av 378 tillskrivna orter. De sakkunniga uppgiva sig i en den 19 februari 1934 till chefen för socialdepartementet avgiven promemoria hava ingående diskuterat frågan, huru på längre sikt bostadspolitiken borde anordnas för att på ett effektivt och planmässigt sätt gagna de viktiga samhällsintressen, som härvid blivit berörda. De sakkunniga förklara sig vilja framdeles återkomma till spørsmålet om en utvidgning och fördjupning av den officiella bostadsstatistiken.

Då den år 1928 verkställda hyresräkningens resultat numera måste anses mindre tillförlitliga och lämpliga som utgångspunkt för bedömande av bostadsmarknaden för närvarande, har socialstyrelsen igångsatt en ny hyresräkning. Det torde dock vara ovisst, huruvida det härigenom vunna resultatet i sin helhet kan föreligga i genomarbetat skick redan till nästkommande års riksdag, om också vissa positiva resultat då kunna föreligga.

Förhållanden på den *egentliga landsbygden* hava också gjorts till föremål för mer eller mindre ingående undersökningar. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om nedannämnda två utredningar.

Den 6 februari 1931 bemyndigade Kungl. Maj:ts chefen för socialdepartementet att tillkalla sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande åtgärder till förbättring av lantarbetarnas bostadsförhållanden och därmed sammanhängande ämnen. De sakkunniga ("Bostadsutredningen för landsbygden") uppdrogo vissa riktlinjer för bostadssanering samt övervägde därjämte, bl. a., möjligheterna att genom en statlig kreditgivning skapa ökade betingelser för en förbättring av bostadsbeståndet på landsbygden. Erfarenheterna från denna utredning, som offentliggjordes den 8 februari 1933, hava tillgodogjorts i den till nästlidet års riksdag avlåtna propositionen om anslag till beredskapsarbeten.

Slutligen vill utskottet erinra om den av professor Alfred Pettersson och doktor G. Stéenhoff år 1930 publicerade undersökningen "Bostadsförhållandena på landsbygden i Sverige".

Av det sålunda anförda — som dock ingalunda utgör någon uttömmande redogörelse — torde framgå, att åtskilliga åtgärder vidtagits eller planerats i

syfte att vinna bättre översikt över bostadsproduktionen och högre bostadsstandard för samhällets mindre köpkraftiga skikt. En del av dessa utredningar pågå för närvarande som bäst men resultaten torde näppeligen kunna föreligga i genomarbetat skick så tidigt, att åtgärder från regeringens sida kunna förväntas redan till nästkommande års riksdag. Under en icke alltför avlägsen framtid synas dock en avsevärd del av de spörsmål, motionärerna vidrört, kunna bliva föremål för omprövning på grund av redan tagna initiativ.

Vid dylikt förhållande anser sig utskottet sakna anledning tillstyrka igångsättandet av ytterligare utredningar i förevarande frågor utan hemställer,

att ifrågavarande motion nr 492 icke måtte föranleda till någon andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 27 februari 1934.

På utskottets vägnar:

ERNST ÅQVIST.

Närvarande: herrar Åqvist, Pettersson i Dahl, Cruse, Thorell, Hansson i Örebro, Meyerhöffer*, Karlsson i Munkedal*, Persson i Undersvik och Andersson i Surahammar*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
